

EG SÁI NÚ RØTUR 55^{inda} árið á rað

– EG ELSKAÐI URTAGARÐAR, TÁ EG VAR LÍTIL. ÁHUGIN BYRJAÐI, TÁ MAMMA OG PÁPI GJØRDU OKKUM HAVA, OG GÓVU OKKUM SYSTKINUM HVØR SÍTT ØKI AT ANSA EFTIR. Í HAVANUM VÓRU MILLUM ANNAÐ SALATBLØÐ, RØTUR, RADISUR OG BER, SUM VUKSU Á RUNNUNUM, SIGUR 75 ÁRA GAMLA HELEN JOENSEN.

Annika Im Kunoy

Uttan fyri húsini hjá Heleni Joensen í Runavík er stórir vakur urtagarður. Tað hómast sonn gleði bæði í tónalagnum og í eygum hennara, tá hon setist at greiða frá øllum tí, ið vaksur rundan um hana. Hon kallar tað grøna gleði og sigur, at av tí at grønu planturnar anda tað inn, sum vit anda út, so eru tær lívsneyðugar fyri trivnað á jørðini.

– Eg eri ongin gartnari, men havi altíð havt stóran áhuga fyri tí, sum vaksur. Sjálv havi eg havt urtagarð við trøum, runnum, blómum og grønmoti, síðani eg giftist í 1963. Nú geri eg klárt til at sáða røtur og annað fyri 55indu ferð, sigur Helen Joensen.

KÁL AV ALSKINS SLAGI

– Eg byrjaði við grønmoti, tá vit búðu til leigu. Eg hevði røtur, radisur, persillu, grønkál, spinat, dild og kørvel, men eg fekk ikki salatið at vaksa, sigur hon.

Gjøgnum árin hevur hon roynt seg fram, og funnið útav hvat riggar og ikki. Salatið, sum ikki vaks fór knappliga at vaksa, tá hon av óvart sletti kálk á moldina, og hon fann útav at salatbløð skulu hava kálk.

– So nú riggar tað at dyrka bæði vanlig salatbløð, icebergssalat og rukola. Kálplantur rigga eisini, um tað er forspirað inni í bakkum soleiðis, at fræið verður lagt í pottar halvan apríl í vakstrarhúsi, ella í einum kjallara vindeyga, sigur hon.

Helen greiðir frá, at hon hevur roynt at planta nógv ymisk sløg av káli, so sum hvíttkál, reyðkál og spískál. Hóast tey verða væl minni og leysari enn tey, sum tú keypir í handlinum, so er tað stuttligt at borðreiða við tí, sum tú sjálv hevur fingið at vaksa. Plantar tú kál, so er hent at hava í huga, at blomkál og brokkoli hóska seg sera væl at planta, men

tey mugu takast, tá tey eru klár, tí standa tey ov longi, so blóma tey, flakna og rotta, tí tað er so vátt í Føroyum

– Planturnar fáa ikki nógv tíð at vaksa, um tær ikki verða forspiraðar. Tá tær síðani verða settar út má tað vera eini 50 sentimetrar í millum hvørja plantu, og taðast má við nitrofoska tvær ella tríggjar ferðir gjøgnum summarið, sigur Helen Joensen.

GER PLANTURNAR KLÁRAR AT FARA ÚT

Tá mai mánaði er hálvrunnin kunnu planturnar, sum eru í vakstrarhúsinum gerast klárar at taka út. Planturnar verða avklimatiseraðar og laga seg til veðurlagið, við at tú letur hurðina í vakstrarhúsinum standa opna um dagin í eina viku, og so síðani letur hana standa opna allan sólarringin í eina viku afturat. Er tað tá átta hitastig úti kunnu planturnar flytast, men er tað ov kalt, so loysir tað seg at bíða nakrar dagar, tí annars træna røturnar, greiðir Helen frá.